

ნატა ბიჭიკაშვილი

გუნება

მოსწავლის წიგნი

გამომცემლობა
„საქართველოს მაცნე“

ნატა ბიჭიკაშვილი

ბუნებისმეტყველება

1 კლასი

მოსწავლის წიგნი

საქართველოს მაცნე

გრიფინიჭებულია საქართველოს განათლებისა და
მეცნიერების სამინისტროს მიერ 2018 წელს

ბუნება

1 კლასი

მოსწავლის წიგნი

ავტორი ნატა ბიჭიკაშვილი

რედაქტორი ნანა სუხიტაშვილი

მხატვარი ხატია აფციაური

დიზაინერ-დამკაბადონებელი ანა აკოფოვი

გამომცემლობა „საქართველოს მაცნე“

მის.: ქ. თბილისი, ე. მაღალაშვილის ქ. №5

ტელ.: 568105467; 574 400 857

ელ.ფოსტა: saqmatsne@mail.ru, sakmacne@gmail.com

www.saqmatsne.ge

© გამომცემლობა „საქართველოს მაცნე“, 2018

© ნ. ბიჭიკაშვილი, 2018

გამოცემის წელი და რეგისტრაცია 2018 წელი

ISBN 978-9941-16-615-0

სარჩევი

1. მასწავლებელი, კლასი, თანაკლასელები..	9
2-3. რას ვისწავლი? როგორ ვისწავლი?	10
4. სასკოლო ნივთები	13
5-6. მარჯვნივ-მარცხნივ	14
7. ჩვენი სკოლა	16
8-9. ექსკურსია სკოლაში.....	17
10-11. ქცევის წესები	19
12. ექსკურსია სკოლის მიმდებარე ტერიტორიაზე	23
13. ჩემი სახლი	24
14. აქვთ თუ არა სახლები ცხოველებს?....	26
15. სახლი და სკოლა	27
16-17. კვირის დღეები	30
18. როგორი ამინდია?	31
19. წელიწადის დროები.....	33
20. შემოდგომა	35
21-22. ცხოველები და მცენარეები შემოდგომაზე	37

23. როგორ იმოსებიან და რას საქმიანობენ ადამიანები შემოდგომაზე..	39
24. ცოცხალი და არაცოცხალი ბუნება	41
25. ცოცხალი ორგანიზმების ნიშან- თვისებები	43
26. დღე და ღამე	46
27. რატომ ანათებს მთვარე? ვარსკვლავიანი ცა	48
28. დილა, შუადღე, საღამო, ღამე	51
29. დღისა და ღამის ორგანიზმები	53
30. ზამთარი	55
31. როგორ გვაცვია და რას ვსაქმიანობთ ზამთარში?	57
32. ახალი წელი	59
33-34. სხეულის ნაწილები	61
35. როგორი მცენარეები არსებობს?	64
36. რით განსხვავდება მცენარეები ერთმანეთისგან?	66
37. რას გვაძლევს მცენარე?	69
38-39. ცხოველები	73

40. მწერები	75
41. ფრინველები	78
42. ძუძუმწოვრები.....	80
43. სად ცხოვრობენ ბუნებაში მცენარეები და ცხოველები?.....	83
44-45. დადგა გაზაფხული	87
46. გაზაფხული ჩვენს ეზოში.....	89
47-48. შეგრძნების ორგანოები. მხედველობა	91
49. შეგრძნების ორგანოები. სმენა	96
50. გემო	98
51. ყნოსვა	99
52. შეხება.....	100
53. შეგრძნების ორგანოები და მეხსიერება..	102
54. პირადი ნივთები	104
55-56. ყველაფერს ვხედავთ და გვესმის?.....	105
57. ცხოველები და შეგრძნების ორგანოები.....	106
58. რისგან არის დამზადებული?.....	107

59. მასალები და სხეულები	110
60. როგორ ვირჩევთ მასალებს?	111
61. რომელ მასალებს ვიყენებთ სხეულების დასამზადებლად?	112
62. მალე ზაფხული დადგება	113
63. ადამიანების საქმიანობა ზაფხულში	114
64. რატომ გვიყვარს ზაფხული? დავისვენოთ უსაფრთხოდ	116
შეაფასე საკუთარი მიღწევები	117

პირობითი აღნიშვნები

– უპასუხე

– მუშაობა წყვილებში

– იფიქრე და იმსჯელე

– ჯგუფური სამუშაო

– იცი, რომ

– ჩაატარე ცდა

– ახალი სიტყვები

– უფროსის დახმარება სახლში

1

მასწავლებელი, კლასი, თანაკლასელები

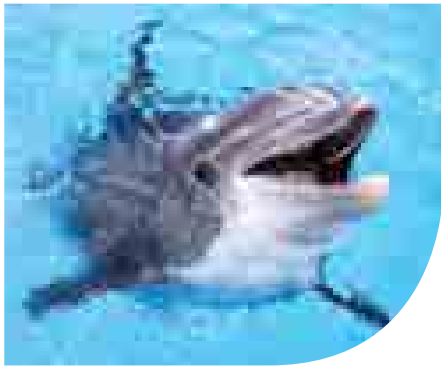
ახალი სიტყვები:

თანაკლასელი, საკლასო ოთახი, მასწავლებელი.

2-3

რას ვისწავლი?
როგორ ვისწავლი?

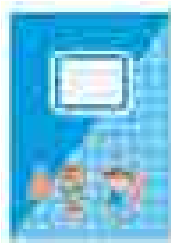
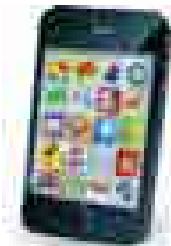
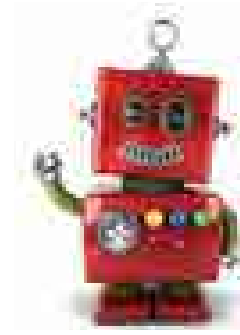

ჩვენი მეგობრები

ახალი სიტყვები:

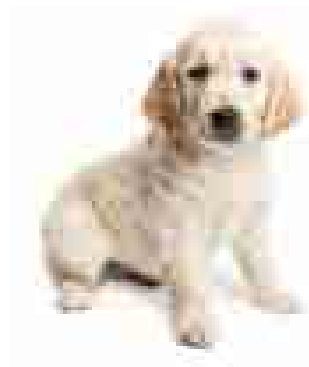
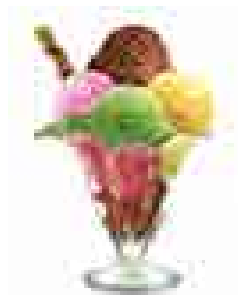
მოსწავლის წიგნი, მოსწავლის რვეული, ბუნება.

ახალი სიტყვები:
სასკოლო ნივთები.

5-6

მარჯვნივ-მარცხნივ

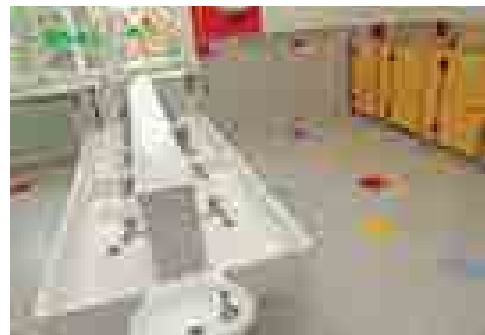
ახალი სიტყვები:

მარჯვნივ, მარცხნივ, წინ, უკან, შორს, ახლოს.

უფროსის დახმარება სახლში:

უფროსებს, სახლში, სურვილის მიხედვით, შეუძლიათ ავარჯიშონ ბავშვი მიმართებითი ტერმინების გამოყენებით (მარჯვნივ, მარცხნივ, წინ, უკან, შორს, ახლოს).

ახალი სიტყვები:

ექიმის კაბინეტი, დირექტორის კაბინეტი, სპორტული დარბაზი, ბიბლიოთეკა, სასა-დილო.

ახალი სიტყვები:

ქცევის წესები, სკოლის თანამშრომლები.

10-11

ქცევის წესები

ახალი სიტყვები:

ქცევის წესები, უსაფრთხოება, ზრდილობიანი, სისუფთავე, ჯანმრთელობა, საგზაო ნიშნები.

ექსკურსია სკოლის მიმდებარე ტერიტორიაზე

ახალი სიტყვები:

ჭიშკარი, ტროტუარი, გზის სავალი ნაწილი.

ახალი სიტყვები:

საკუთარი სახლი, კორპუსი, აბაზანა, საძინებელი, მისაღები.

აქვთ თუ არა სახლები ცხოველებს?

ახალი სიტყვები:

სორო, ბუდე, თავშესაფარი.

ახალი სიტყვები:

მერხი, სასკოლო სკამი, დაფა, წიგნების კარადა, სავარძელი, ტანსაცმლის კარადა.

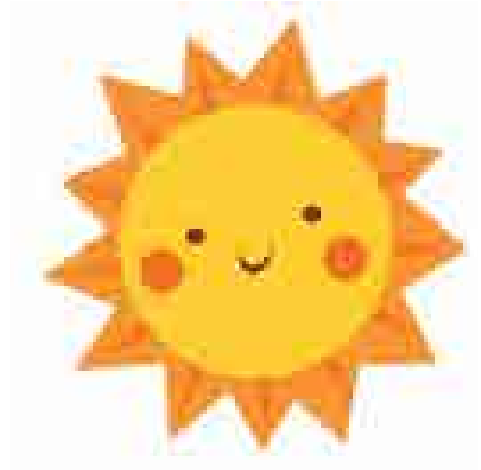
ახალი სიტყვები:

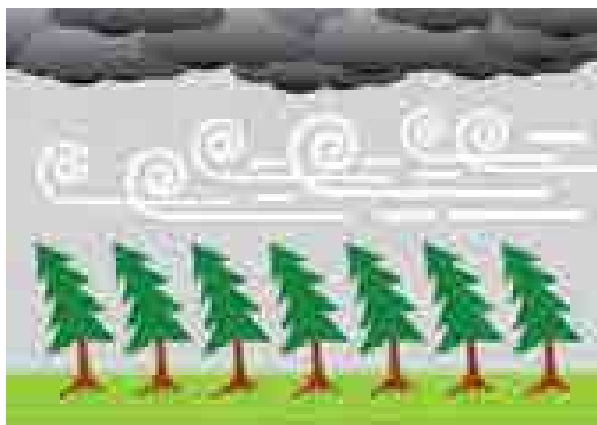
კვირის დღეები, ორშაბათი, სამშაბათი, ოთხშაბათი, ხუთშაბათი, პარასკევი, შაბათი, კვირა, უქმე(დასვენების) დღე, სასწავლო დღე, კვირა.

უფროსის დახმარება:

უფროსებს, სურვილისამებრ შეუძლიათ ბავშვებს კვირის დღეები გაამეორებინონ.

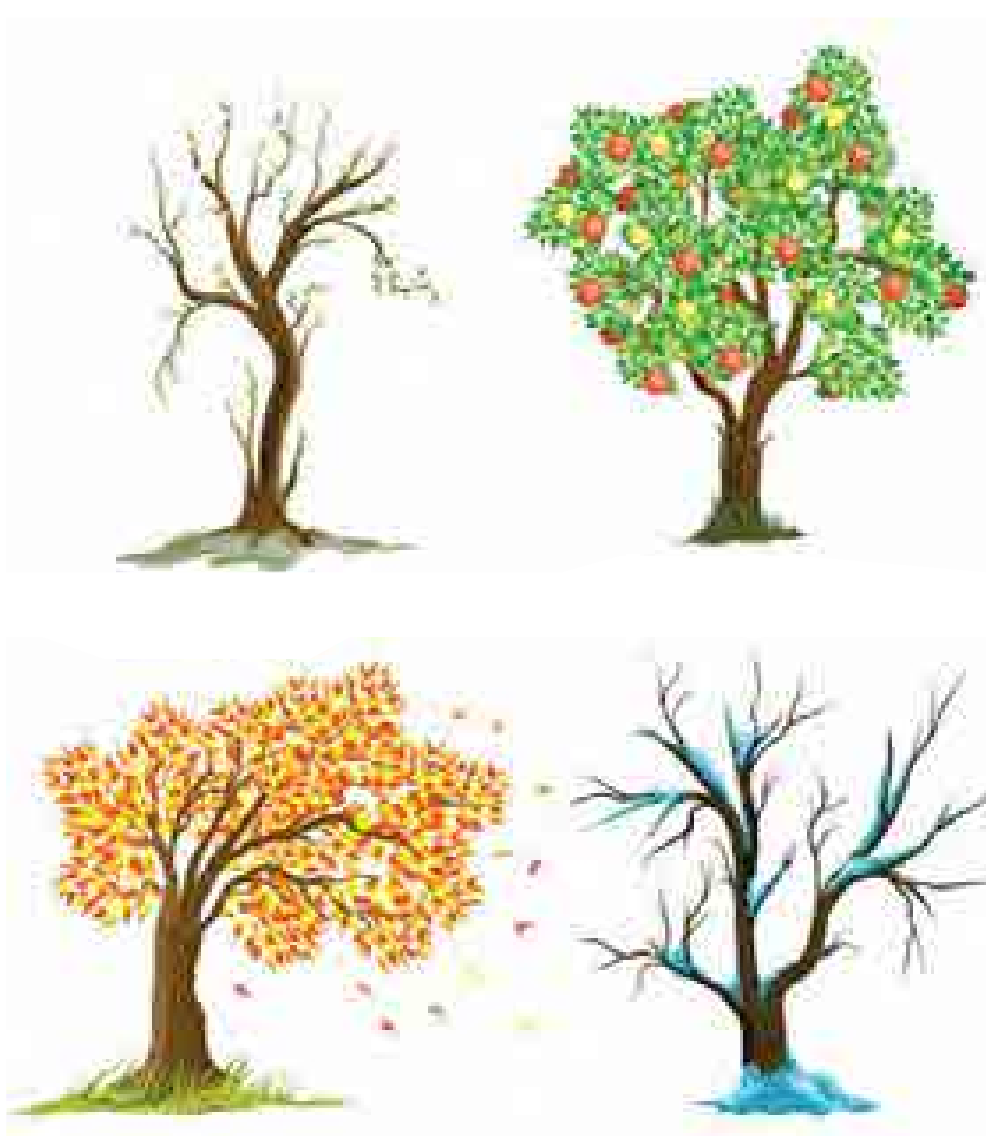

ახალი სიტყვები:

ქარი, წვიმა, სიცხე, სიცივე, თოვლი, კარგი
ამინდი – დარი, ცუდი ამინდი – ავდარი,
მოღრუბლული.

ახალი სიტყვები:

წელიწადის დროები: გაზაფხული, ზაფხული, შემოდგომა, ზამთარი.

ახალი სიტყვები:

ნელი, 12 თვე, შემოდგომის თვეები:
სექტემბერი, ოქტომბერი, ნოემბერი.

უფროსის დახმარება:

უფროსებს შეუძლიათ, სურვილისამებრ, ბავშვებს ნაუკითხონ ზღაპარი „ნელინადის 12 თვე“, ან აჩვენონ ფილმი (<https://www.youtube.com/watch?v=4oXOGU5-q7A>).

21-22

ცხოველები და მცენარეები შემოდგომაზე

ახალი სიტყვები:

ფრინველების გადაფრენა, საკვების მომარაგება, ფოთოლცვენა, ხილის დამწიფება.

როგორ იმოსებიან და რას საქმიანობენ ადამიანები შემოდგომაზე

ახალი სიტყვები:

როველი, მოსავალი, საშემოდგომო ტანსაც-
მელი.

ცოცხალი და არაცოცხალი ბუნება

ახალი სიტყვები:

ცოცხალი ბუნება, არაცოცხალი ბუნება,
ცოცხალი ორგანიზმები.

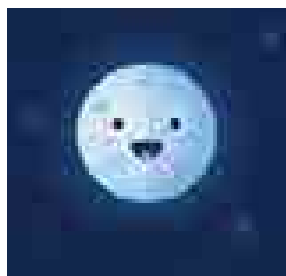
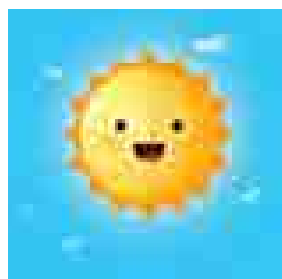

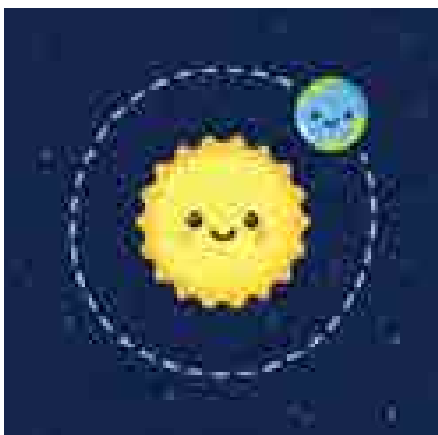
ახალი სიტყვები:

სუნთქვა, კვება, ზრდა, გამრავლება, მოძრაობა.

ახალი სიტყვები:

დედამინა, მზე, მთვარე, ვარსკვლავები,
დღე, ღამე, ბრუნავს.

უფროსის დახმარება:

(საშინაო ექსპერიმენტი). სურვილისამებრ, უფროსებს შეუძლიათ აჩვენონ მოსწავლეს სადემონსტრაციო ცდა, რომელიც დაეხმარება გაიაზროს, თუ რატომ ანათებს მთვარე.

ექსპერიმენტის ჩასატარებლად საჭიროა ბნელი ოთახი. ავიღოთ თეთრი ფერის ბურთი ან ბუშტი, მასთან ახლოს დავდგათ ღამის ნათურა ან მივანათოთ ფანარი. ბუშტი ან ბურთი აირეკლავს სინათლის სხივებს და, „გაანათებს“. შემდეგ ჩავაქროთ ნათურა (გამოვრთოთ ფანარი). ბურთი აღარ ჩანს – აღარ ანათებს.

დასკვნა: ბურთი ნათურიდან ან ფანრიდან წამოსულ სხივებს ირეკლავდა და ამიტომ ანათებდა. სწორედ ასე ანათებს მთვარეც, მზის სხივებს ირეკლავს.

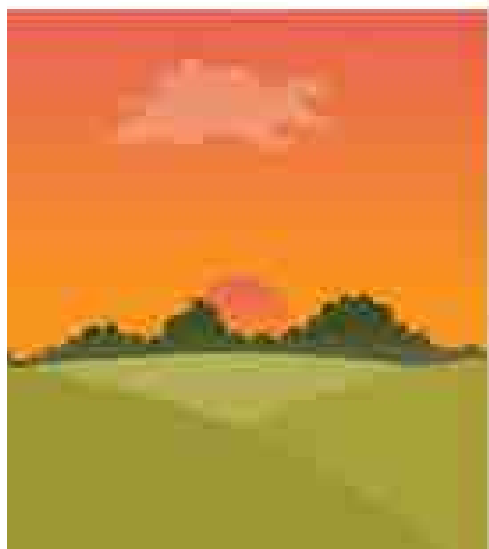
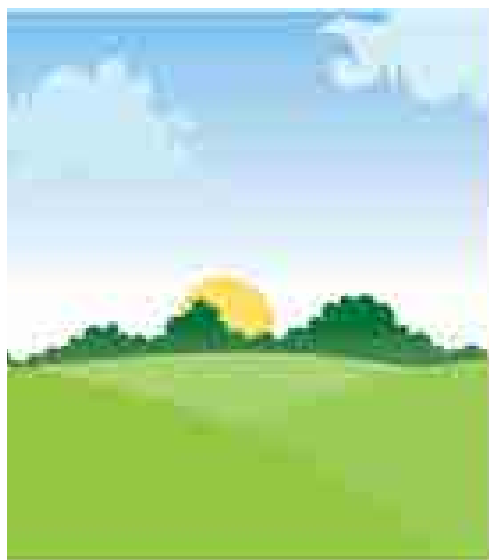

ახალი სიტყვები:

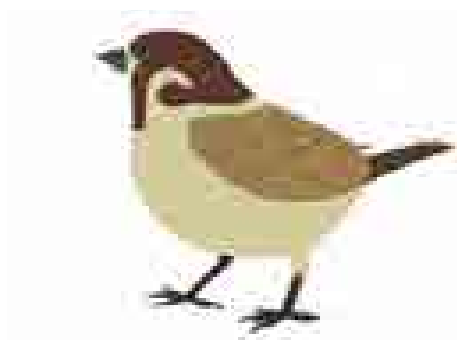
ცა, მთვარე, ვარსკვლავები, ციური სხეული, ირეკლავს.

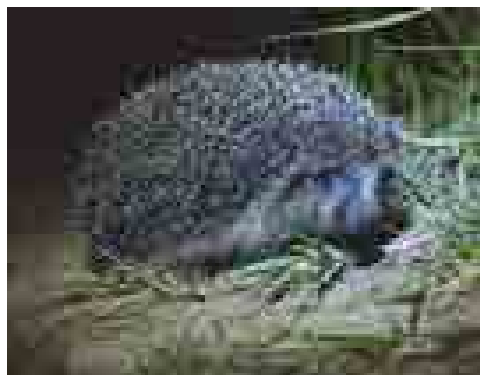
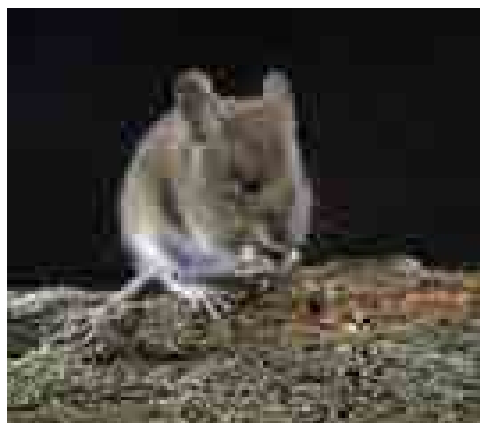

ახალი სიტყვები:

დილა, შუადღე, საღამო, ღამე, საუზმე, სა-
დილი, სამხარი, ვახშამი.

ახალი სიტყვები:

დღის ცხოველი, ღამის ცხოველი.

ახალი სიტყვები:

ყინვა, თოვლი, ზამთრის ძილი.

ახალი სიტყვები:

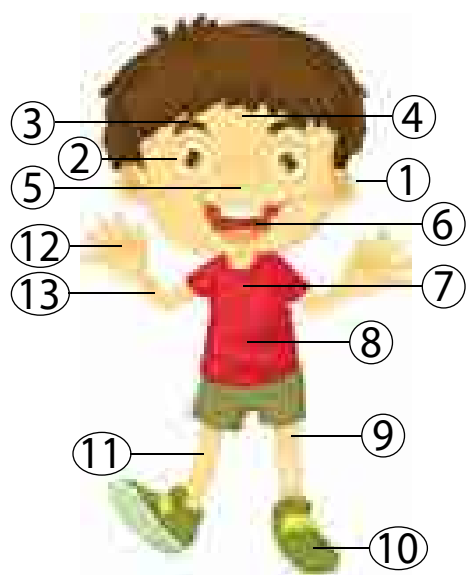
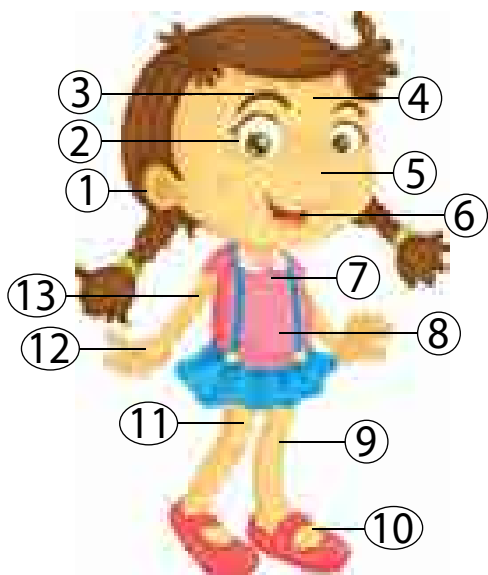
ციგურებით სრიალი, ციგა, გუნდაობა, საფროსე.

ახალი სიტყვები:

ახალი წელი, ნაძვის ხე, პირველი იანვარი.

1. ყური, 2. თვალი, 3. წარბი, 4. შუბლი, 5. ცხვირი, 6. პირი, 7. მკერდი, 8. მუცელი, 9. მუხლი, 10. ტერფი, 11. ფეხი, 12. ხელი, 13. მკლავი.

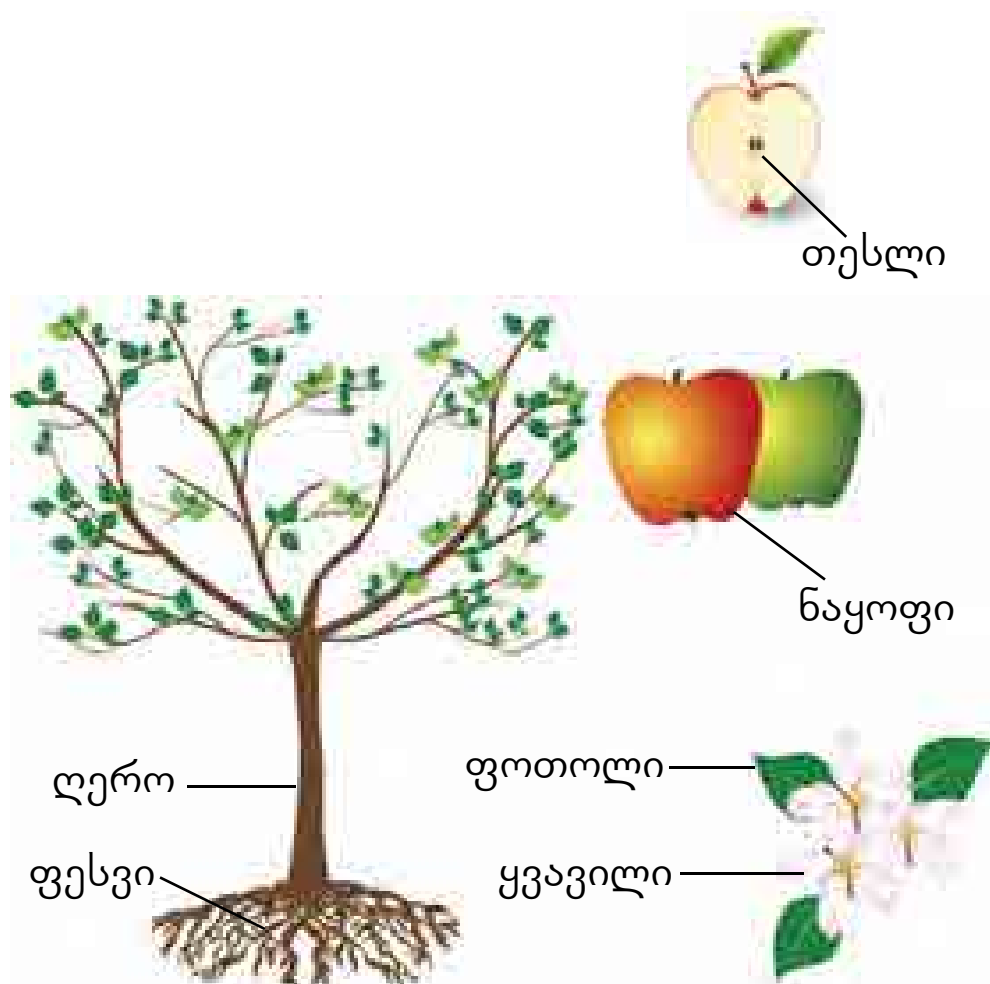

ახალი სიტყვები:

ხვეული თმა, სწორი თმა, ჭორფლი, თვალის ფერი.

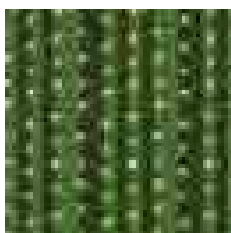
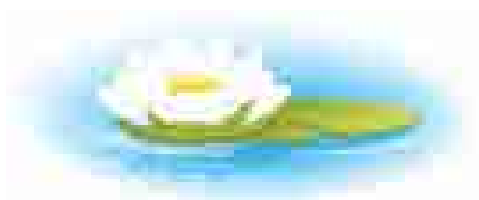
როგორი
მცენარეები არსებობს?

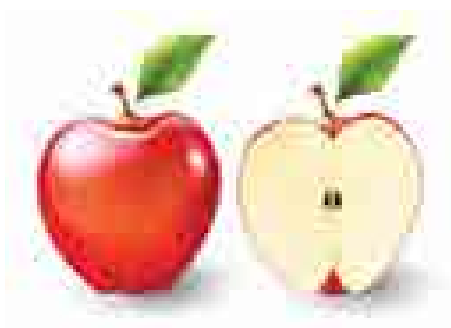
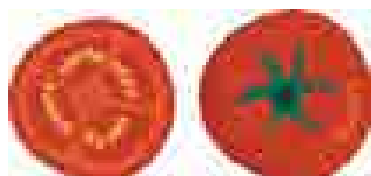

ახალი სიტყვები:

მცენარე, ხე, ბალახი, ბუჩქი, ფესვი, ლერო, ფოთოლი, ყვავილი, ნაყოფი, თესლი.

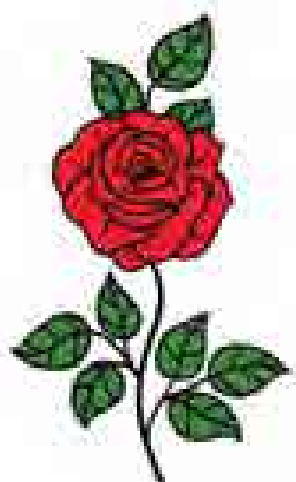

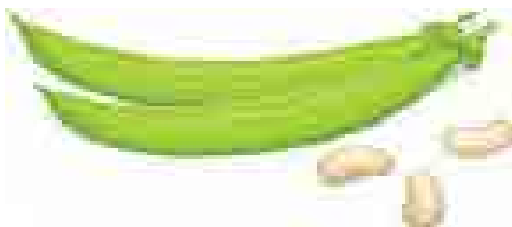
ახალი სიტყვები:

ფოთოლი, წინვი, ეკალი, ნაყოფი, თესლი, ყვავილი, ყვავილოვანი.

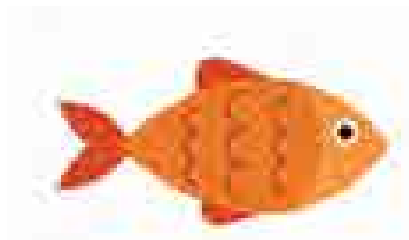

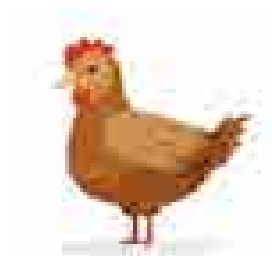
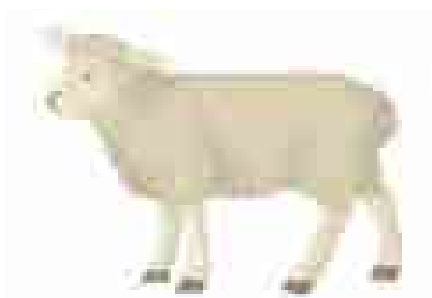

ახალი სიტყვები:

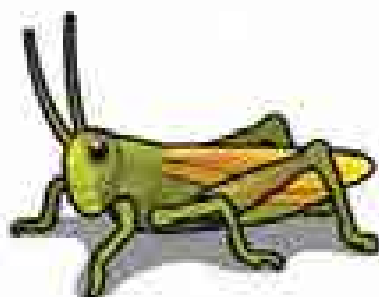
კულტურული მცენარე, ველური მცენარე,
საშენი მასალა, საკვები.

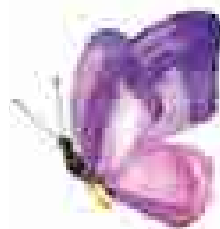

ახალი სიტყვები:

თევზები, ქვეწარმავლები, მწერები, ფრინველები, ნადირი

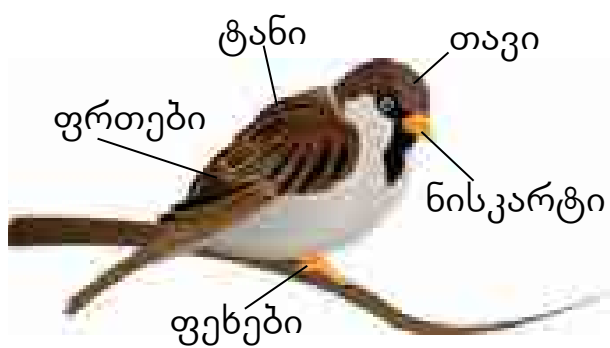
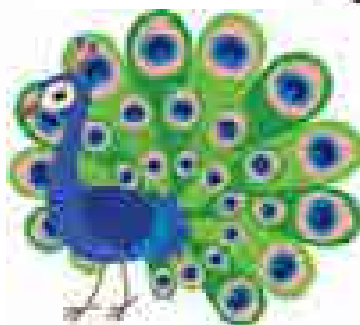

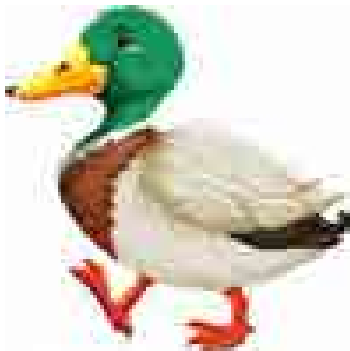

ახალი სიტყვები:

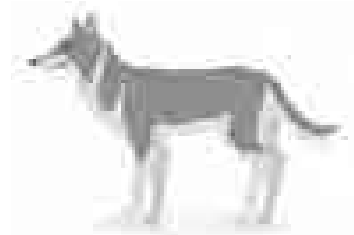
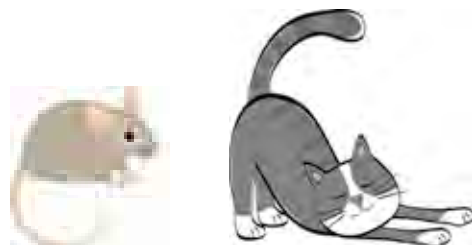
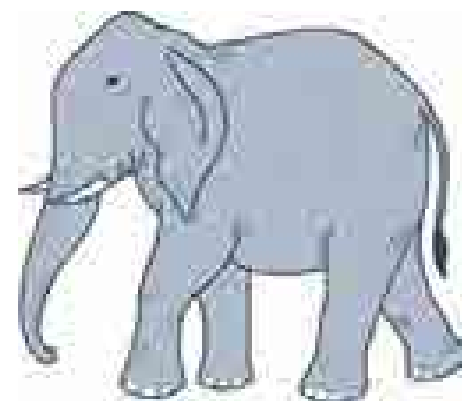
ჯავშანი, თავი, მკერდი, მუცელი, ულვაშები, ყბები, ფრთები.

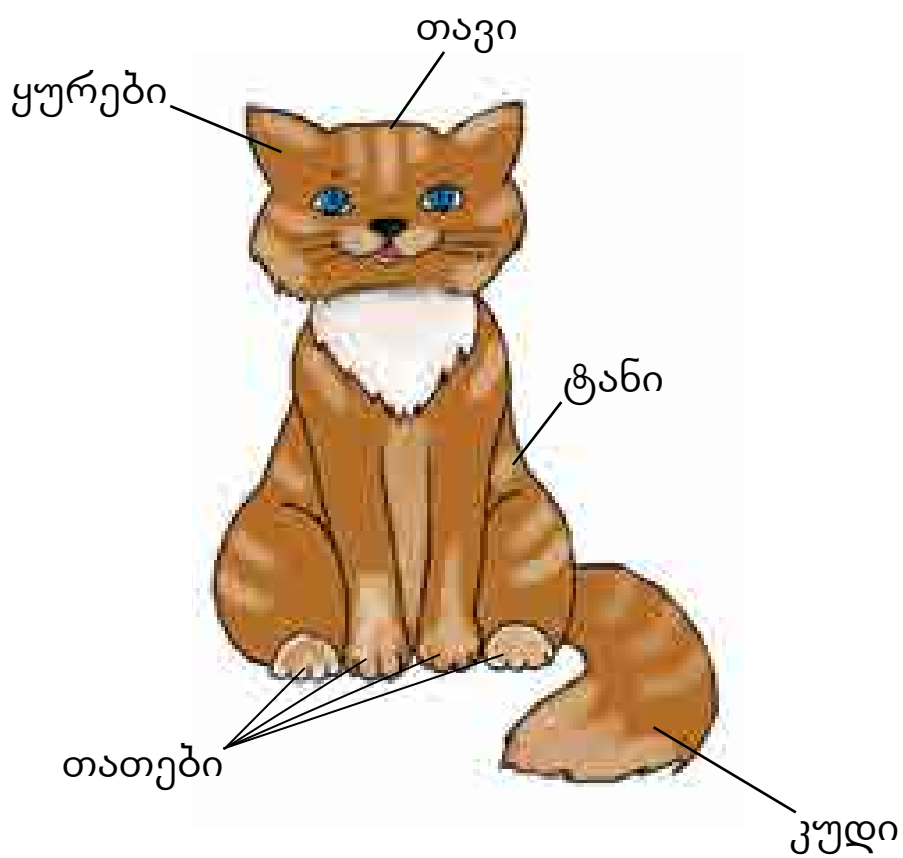

ახალი სიტყვები:

ფრინველები, ბუმბული, ნისკარტი, კლანჭები, ფრთები, მტაცებელი ფრინველები, კვერცხისმდებლობა, ნაშიერი.

ახალი სიტყვები:

თავი, ტანი, თათები, კუდი, ხორთუმი,
ბალანი, ძუძუმწოვარი.

ახალი სიტყვები:

წყალმცენარეები, საცხოვრებელი გარემო, უდაბნო, არქტიკა.

ახალი სიტყვები:

ჭექა-ქუხილი, შხაპუნა წვიმა.

რომელი ნივთები გვჭირდება სშირად გაზაფხულზე?

ახალი სიტყვები:

ყანა, ხორბალი, დათესვა, მოხვნა, მორწყვა,
მიწის გაფხვიერება, ბელელი.

შეგრძნების ორგანოები. მხედველობა

თვალი – მხედველობა

ყური – სმენა

ცხვირი – სუნნი

ენა – გემო

კანი – შეხება

რას გვატყობინებს თვალები?

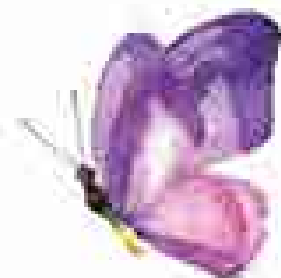
დიდი ხე

წითელი ჩანთა

მრგვალი ვაშლი

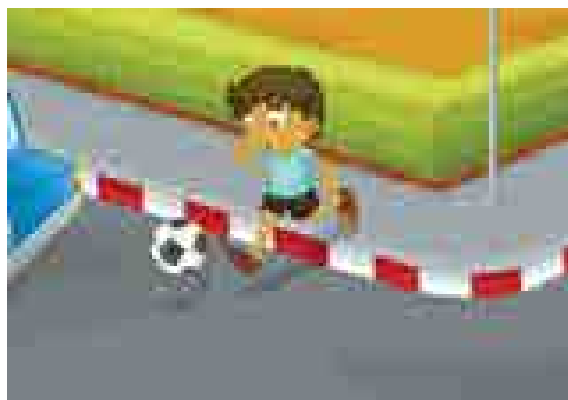
ლამაზი პეპელა

დავახასიათოთ ბურთი

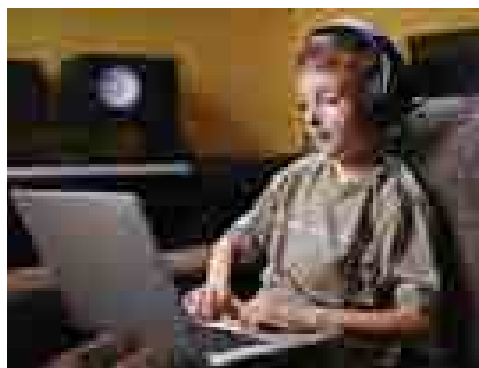
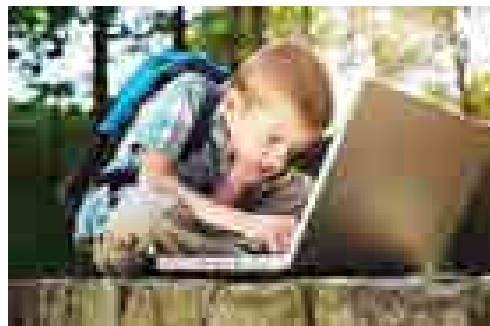
რა ფერისაა ბურთი?
დიდია თუ პატარა?
როგორი ფორმისაა ბურთი?
ამჟამად ბურთი მოძრაობს თუ არა?
რომელი „მეგობარი“ დაგვეხმარება
ამის გაგებაში?

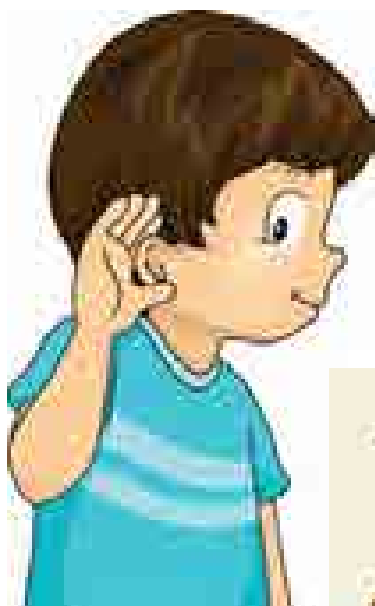
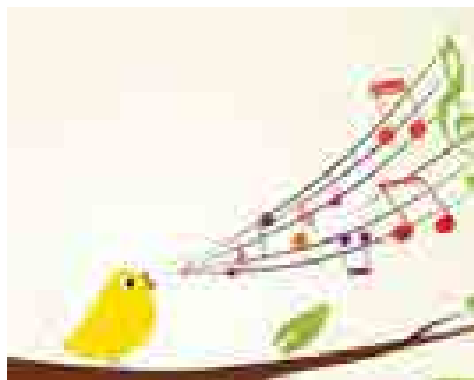
თვალები გვატყობინებს საფრთხის შესახებ

გავუფრთხილდეთ თვალებს

შეგრძნების ორგანოები. სმენა

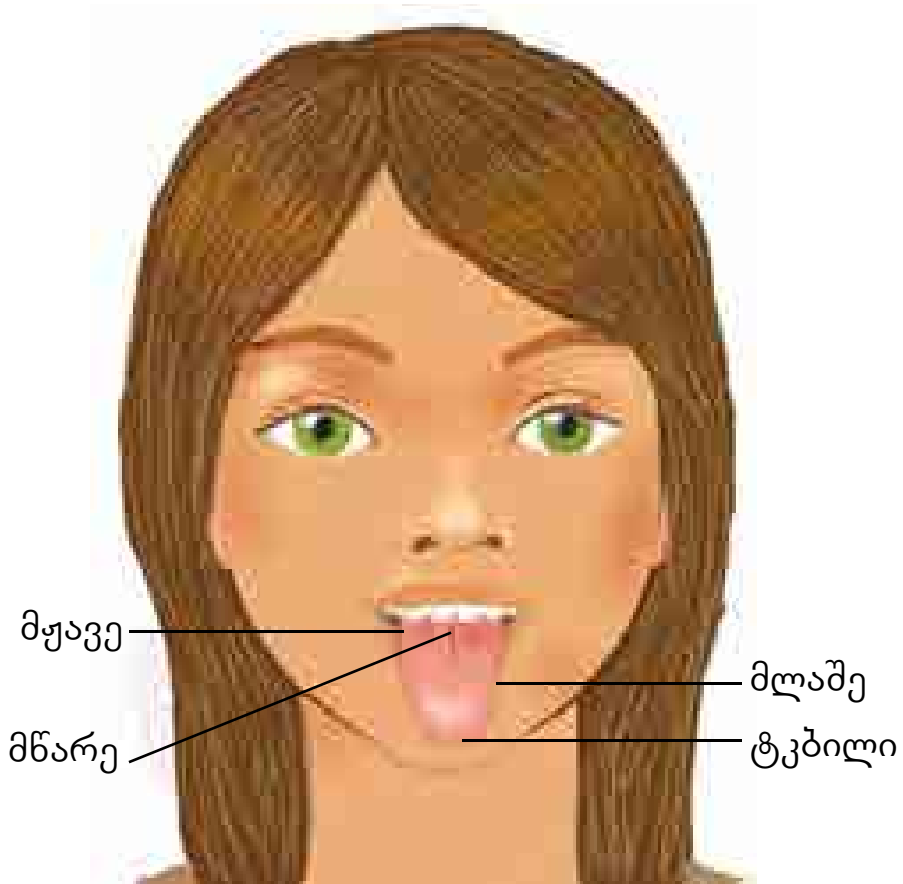

როგორ ხმებს გამოსცემენ ცხოველები?

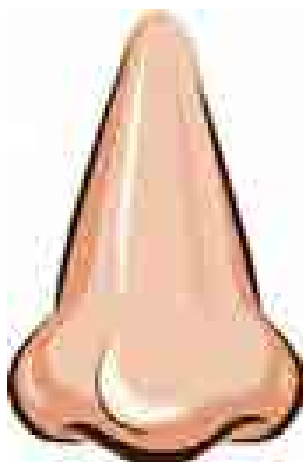
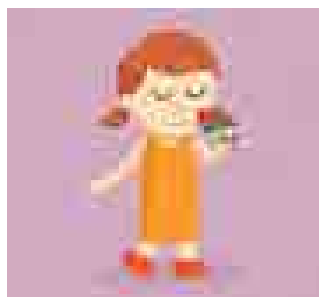
ახალი სიტყვები:

ხმამალა, ხმადაბლა, ხმაური, სასიამოვნო.

ახალი სიტყვები:

გემო, ტკბილი, მწარე, მუცვე, მლაშე, გემ-
რიელი, უგემური.

ენოსვა

ახალი სიტყვები:

ენოსვა, სუნი, მძაფრი, სასიამოვნო სუნი, ცუდი სუნი.

ეკალმა
მიჩხვლიტა

ქვაბი
ცხელია

ძალლი ფუმფულაა

შეხება კანი

მინა გლუვია

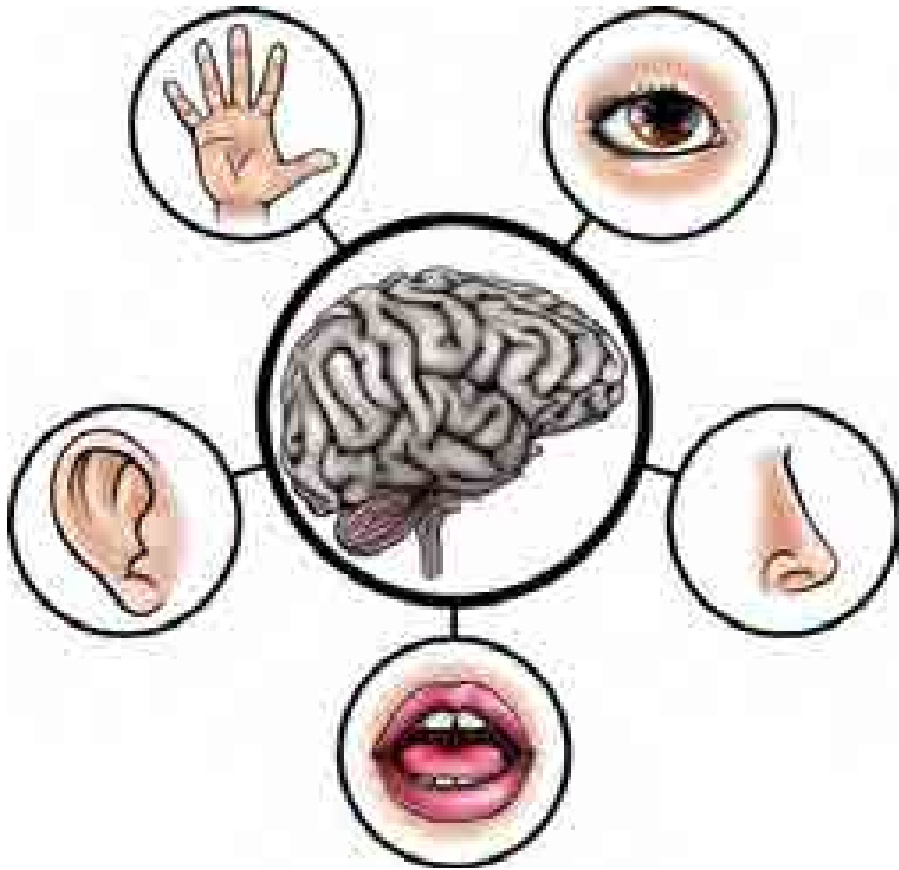
ბურთი ხორკლიანია

ახალი სიტყვები:

შეხება, კანი, გლუვი, ხორკლიანი, მაგარი, რბილი, ცივი, ცხელი.

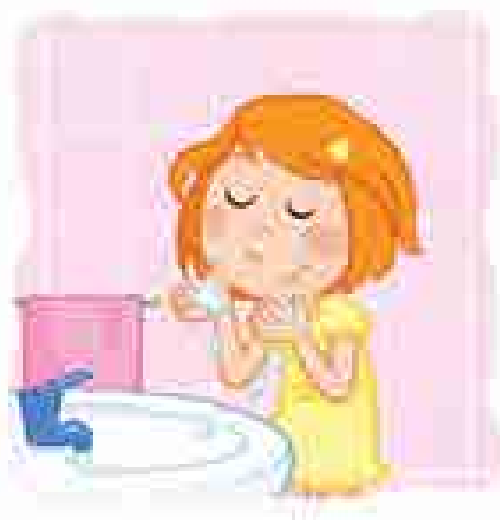
შეგრძნების ორგანოები და მეხსიერება

ინფორმაციას, რომელსაც შეგრძნების ორგანოების საშუალებით ვიღებთ, თავის ტვინი იმახსოვრებს. შენ შეგიძლია თქვა, რომ ლიმონი მჟავეა ისე, რომ გემო არ გაუსინჯო.

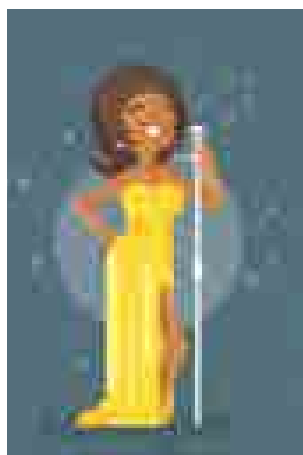

ახალი სიტყვები:
ტვინი, მეხსიერება.

ახალი სიტყვები:

პირადი ნივთები, ჰიგიენა.

ახალი სიტყვები:

ლუპა, მიკროსკოპი, ფონენდოსკოპი, მიკროფონი, ბგერის გაძლიერება, გამოსახულების გადიდება, ბაქტერია.

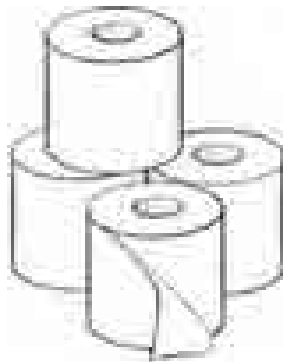

ახალი სიტყვები:

მტაცებელი, მსხვერპლი, თავშესაფარი,
მახვილი სმენა, მხედველობა, ყნოსვა.

რისგან არის დამზადებული?

ხემასალა

ადამიანებმა ისწავლეს ბუნებრივი
მასალისგან სხვადასხვა
ნივთის დამზადება.

მინდა

რკინა

ბუნებრივი სხეულები

ხელოვნური სხეულები

ახალი სიტყვები:

მასალა, ნივთიერება, დამზადება, ხელოვნური სხეული, ბუნებრივი სხეული.

ახალი სიტყვები:

მასალები.

ყველა მასალას და ნივთიერებას აქვს თვისებები.

თიხა რბილია
და წყალგაუმტარი

რკინა მაგარია, თუმცა
მალე იჟანგება

მინა გამჭვირვალე
და მყიფეა

პლასტმასა დრეკადი
და მსუბუქია

ახალი სიტყვები:

მყიფე, დრეკადი, წყალგაუმტარი თვისებები.

ზოგიერთი სხეულის დასამზადებლად
ერთდროულად რამდენიმე
მასალა გამოიყენება.

ახალი სიტყვები:
სხეულების დამზადება.

ახალი სიტყვები:

ბარტყები დააფრინეს, დაცხა, ელჭექი, შხა-პუნა წვიმა.

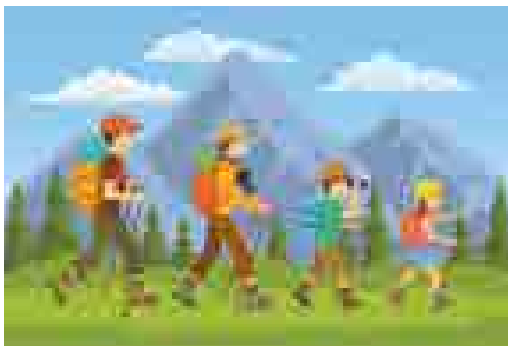
მკა

თიბვა

დასვენების დროა

ახალი სიტყვები:

ივნისი – თიბათვე, ივლისი – მკათათვე,
აგვისტო – მარიამობისთვე, კომბაინი.

რატომ გვიყვარს ზაფხული? დავისვენოთ უსაფრთხოდ

ახალი სიტყვები:
უსაფრთხო დასვენება.

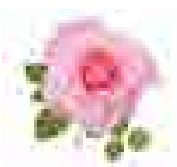
შეაფასე საკუთარი მიღწევები

შეასრულე მოცემული დავალებები. პასუხები მოსწავლის რვეულში გვ. 95 ჩანერე.

1. რომელ სურათზეა გამოსახული არაცოცხალი ბუნების სხეული?

ა.

ბ.

გ.

დ.

2. რომელ სურათზეა გამოსახული სასკოლო ნივთი?

ა.

ბ.

გ.

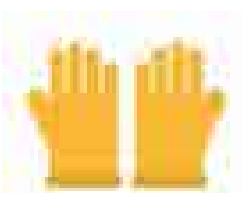

დ.

3. რომელი არ არის ზამთრის ტანსაცმელი?

ა.

ბ.

გ.

დ.

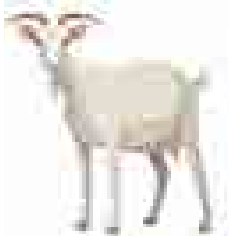
4. რომელია შემოდგომის თვე?

ა. მარტი ბ. იანვარი გ. ივლისი დ. ოქტომბერი

5. რომელ არსებას აქვს 6 ფეხი?

ა. ბაჭიას ბ. ჭიამაიას გ. ბუს დ. თევზს

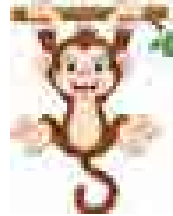
6. შინაური ცხოველია:

ა.

ბ.

გ.

დ.

7. რომელი ცხოველი ცხოვრობს ტყეში?

ა. აქლემი ბ. მედუზა გ. თეთრი დათვი დ. მგელი

8. წელიწადის რომელ დროს არის ახალი წელი?

ა. გაზაფხულზე ბ. ზაფხულში გ. შემოდგომას
დ. ზამთარში

9. კვირის რომელი დღეა უქმე?

ა. ორშაბათი ბ. სამშაბათი გ. ოთხშაბათი დ. კვირა

10. რომელია ღამის ცხოველი?

ა.

ბ.

გ.

დ.

შეაფასე საკუთარი მიღწევები სწორი პასუხები

1.	დ.	5.	ბ.	9.	დ.
2.	ა.	6.	ა.	10.	ა.
3.	გ.	7.	დ.		
4.	დ.	8.	დ.		

ჩვენო ძვირფასო მეგობარო, შენ ახლა უკვე მეორეკლასელი ხარ, მთელი წლის განმავლობაში ერთად ბევრი რამ გავიგეთ და ვისწავლეთ, ჩავატარეთ სახალისო ცდები. სექტემბერში კვლავ შევხვდებით ერთმანეთს და განვაგრძობთ ჩვენს მოგზაურობას ბუნების სამყაროში.

ბედნიერ ზაფხულს გისურვებთ!

